

СТАНОВИЩЕ

за научните трудове и учебната дейност
на доц. д-р Галина Николова Шамонина
представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност
«професор»
в професионално направление.1.3. Педагогика на обучението по руски език
(Иновационни технологии в обучението по чужд език),
обявен в ДВ бр. 8 от 28.01. 2014 г. за нуждите на ВСУ «Черноризец Храбър»

Разработил: проф. д. и. н. Георги Велков Колев

Зам. ректор на Шуменски университет
«Епископ Константин Преславски»

доктор по педагогика,
професор по теория на възпитанието и дидактиката,
доктор на историческите науки

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен от ВСУ «Черноризец Храбър» (ДВ, бр.8 от 28.01.2014 г.) и на интернет-страницата на университета за нуждите на департамент «Чуждоезиково обучение». Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Инструкция №6 към Наредба №3 за академичния състав на ВСУ «Черноризец Храбър». Процедурата по конкурса е коректно спазена.

1. Общо представяне на получените материали

Доц. д-р Галина Николова Шамонина е **единствен кандидат** в обявения конкурс за заемане на академична длъжност «професор» по педагогика на обучението по руски език (Иновационни технологии в обучението по чужд език). Материалите, представени от кандидата за участие в конкурса включват: списък на научните публикации за участие в конкурса; справка за педагогическа практика; справка за дейността по показатели и критерии; справка за научните приноси; справка за цитиранията; резюме на научните трудове; справки, свидетелства, удостоверения и сертификати, свързани с участието в процедурата.

Научната продукция на кандидата е над 90 публикации в национални и международни издания, от които за участие в конкурса доц. д-р Галина Шамонина е представила списък от общо 35 заглавия, в т.ч. 3 монографии, 1 студия, 4 учебници и учебни пособия. 27 публикации

в български и чуждестранни научни издания и доклади на научни форуми в страната и чужбина. Рецензент и научен редактор е на 24 научни статии, сборници и учебни пособия, в 5 от които е и автор на предговорите към изданията. Съставител е на 5 сборници с материали от научни форуми и 1 сборник със студентски разработки. Представени са и документи (във вид на служебни бележки за периода след придобиване на научното звание «доцент») за участие в 10 международни и 3 университетски проекти, както и за ползата от тях.

Представените материали са в професионалното направление и по тематиката на обявения конкурс.

2. Данни за кандидата

Доц. д-р Галина Шамонина е родена на 16 юли 1962 г. в гр. Варна. Средното си образование завършва в IV Езикова гимназия «Фредерик Жолио-Кюри» през 1980 г. Висше образование по специалност «Руска филология» завършва в Кубанския държавен университет (Русия) през 1986 г., а през 2001 завършва второ висше образование по специалност «Английска филология» във Великотърновския университет «Св.св. Кирил и Методий».

През 2004 г защитава дисертационен труд в Института за руски език «Ал. С. Пушкин» в гр. Москва (Русия), присъдена и е научната степен «доктор по педагогика». През 2007 г. става доцент на ВСУ «Черноризец Храбър». През 2009 г. с решение на СНС по Педагогика при ВАК получава научното звание «доцент» по Методика на обучението (по руски език).

В периода след хабилитацията ѝ (2009-2014) участва във форми за повишаване на квалификацията, по-важните от които са 1 специализация, 4 научни стажове и 3 обучения в Русия, 5 академични мобилности в Италия, Швеция, Дания, Великобритания и Литва. От 2009 г. е участвала като член и координатор в общо 13 проекта, от които 10 международни и 3 университетски.

От 2004 г. доц. д-р Г. Шамонина работи във Варненския свободен университет «Черноризец Храбър». Понастоящем е директор на департамент «Чуждоезиково обучение» (от 2005 г.) и директор на Руския център на университета и фонд «Русский мир» (от 2009). Води обучение на студенти в ОКС «бакалавър» и «магистър». Провежда майсторски-класове и лекционни курсове за учители-русисти от България и чужбина в областта на методиката на чуждоезиковото обучение. Доц. д-р Г. Шамонина е участвала и участва в реализацията на редица дейности извън преките ѝ задължения: експертна, консултативна, координационна, редакторска, квалификационна и пр.

За научно-методическата и преподавателска си дейност доц. д-р Г. Шамонина получава високо признание - награди от водещи руски институции за голям личен принос в изучаването и преподаването на руски език в България, дългогодишна плодотворна работа за популяризиране на руския език, укрепване на културните и образователни връзки между народите на Русия и България. Лауреат е на националната награда «Златна муза» (2010) за своята педагогическа дейност, високи творчески постижения и принос в развитието на българо-руските културни връзки.

Всичко това показва, че доц. д-р Галина Шамонина е утвърден учен със сериозен статут и признание в научната общност в страната и чужбина.

3. Обща характеристика на научната продукция на кандидата

Научно-изследователската дейност на доц. д-р Г. Шамонина е в сферата иновационните технологии в обучението по чужд език, лингводидактическите аспекти на академичната комуникация и методиката на обучението по руски език. Проследявайки развитието ѝ като изследовател и преподавател, прави впечатление умението на кандидата да осъществява прецизен компаративен анализ на концепции и практически решения, свързани както с проблеми на методиката на чуждоезиковото обучение, така и с изследвания в областта на психолингвистиката, психологията на личността, етнокултурологията, лингвостранознанието, информационните и комуникационни технологии и др. Всичко това е отразено в монографиите, разглеждащи иновационните технологии в обучението по чужд език – «Иновации в обучении русскому языку как иностранному» (в съавторство с проф. Л.В. Московкин, 2013) и «Современные технологии как основа креативного обучения иностранным языкам» (2014). Разработката на тази проблематика поставя научни въпроси, отговорите на които кандидатът търси в поредица от свои публикации – не само в теоретичен, но и практически план.

Като постижение с висока оценка ще отбележа монографията «Современные технологии как основа креативного обучения иностранным языкам» (2014), както и учебните помагала за дистанционно обучение по руски и английски език за специални цели.

Новост за българската научна литература е монографията «Ключ към успеха. Езикът на академичната комуникация» (в съавторство с Б. Костова, 2013 г), в която доц. д-р Г. Шамонина е разработила теоретичната рамка на изследването за създаване на модел за билингвална академична комуникация и реализация на съответните конкретни практически аспекти. Обобщени са съществуващите университетски практики на академичен диалог в три лингвокултурни модела - български, английски и руски. Синтезът на знанията за чуждия език и научния стил, систематизирането на специфични за отделните езици изразни средства с

анализ на особеностите в употребата им при формалното и неформално научно общуване в различни академични жанрове прави това изследване полезно и необходимо за българските докторанти и учени.

От статиите, предложени за участие в конкурса ще отбележа задълбочените разработки по проектната технология (№ 6, 9, 10, 13, 14, 16, 18, 23, 34 от списъка с представените за участие в конкурса публикации), проблемите за многоезичието (публикации № 15, 17, 24) и дескрипторите за оценка на качествено езиково обучение предвид стратегическата необходимост от въвеждането на новаторската европейска практика за образователен одит в обучението по чужд език във висшите училища (публикации № 12, 20).

Представените за участие в конкурса научни трудове отговарят на изискванията за академични публикации, показват задълбочен изследователски подход и съдържат стойностни теоретични изводи и практически резултати. Като цяло, в научната продукция на доц. д-р Галина Шамонина могат да се открият следните положителни аспекти: центрираност на научните интереси, опора на съвременни парадигми, концепции и виждания; наличие на строго категориално мислене; аналитичен подход; иновативност на решенията; интеграция на различни научни области; ориентация към развитие на интелектуално-творческия потенциал на студентите; практическа приложимост; насоченост към специфична целева аудитория.

4. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Доц. д-р Г.Шамонина има богато портфолио на учебно-педагогическа дейност, включващо обучение не само на студенти, но и на действащи учители и университетски преподаватели. Провеждала е лекции в наши университети и в чужбина. Научните търсения и постижения в областта на иновационните технологии на обучение тя успешно привнася в преподавателската си дейност. Доц. д-р Г. Шамонина е уважаван, търсен и ценен преподавател от студентите в ОКС «бакалавър» и «магистър». Активно включва студентите в международни проекти, нейни студенти печелят призови места в международни и национални конкурси, най-добрите им разработки са публикувани. За своите колеги, доц. д-р Г. Шамонина е доказан професионалист със свое място и ангажименти като член на редакционни колегии, научни журита, комисии, дружества и асоциации в областта на методиката на чуждоезиковото обучение. Благодарение на неоспоримата си научна и преподавателска компетентност, доц. д-р Галина Шамонина е уважаван учен в академичната педагогическа и учителска общност.

5. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

Приносният характер на депозираните за рецензиране трудове може да се обобщи в следните изследователски области: иновационни технологии в обучението по чужд език, лингводидактически аспекти на академичната комуникация и методика на обучението по руски език. Анализът на цялостната научно-изследователска и приложна дейност на кандидата се съдържа в изведените от доц. д-р Г. Шамонина приноси. Напълно се солидаризирам с формулираните от кандидата научни и научно-приложни приноси, които считам за нейно лично постижение. От приносите с теоретико-приложен характер подчертавам значителността на този, който е свързан с конструирането на модел за дистанционно обучение по специализиран чужд език (руски и английски) с използване на съвременни информационни и комуникационни технологии, осигуряващи интерактивни ресурси за самостоятелна работа на студентите и възможности за системен контрол и самоконтрол на придобитите знания и комуникативни умения.

6. Бележки и препоръки

Представените за рецензиране трудове са на високо научно равнище и демонстрират широка литературна осведоменост на автора в изследваните области, коректни анализи, обобщения и решения. Предвид перспективността на разработваната от доц. д-р Г. Шамонина проблематика, препоръчвам описание на дидактическия инструментариум, базиран на информационни и комуникационни технологии и намиращ приложение в дистанционните курсове по чужд език, и оформянето му в отделен наръчник за преподавателите по чужд език.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, мога да направя следното заключение: давам своята **положителна** оценка и **препоръчвам** на Научното жури да предложи на Научния съвет при ВСУ «Черноризец Храбър» да избере доц. д-р Галина Николова Шамонина да заеме академичната длъжност «професор» в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по руски език (Иновационни технологии в обучението по чужд език).

22. 05. 2014 г.

Изготвил становището: .....

(проф. д. и. н. Георги Колев)